

ЯЛМАР СЪОДЕРБЕРГ ШУБАТА

Превод от шведски: Вера Ганчева, —

chitanka.info

През тази година зимата се зададе мразовита. От студа хората се свиваха и изглеждаха по-ниски на ръст: разбира се, с изключение на онези, които си имаха кожени шуби.

Председателят на околийския съд Ричард имаше разкошна шуба. Впрочем тя беше, тъй да се каже, неделима принадлежност от неговата длъжност — той заемаше поста директор на съвсем наскоро създадена компания. А пък неговият отколешен приятел доктор Хенк си нямаше шуба. Затова пък имаше красива жена и три дечица. Доктор Хенк бе бледен и костелив. След женитбата някои пълнеят, други слабеят. Доктор Хенк отслабна.

Настъпваше Бъдни вечер.

В три часа следобед, когато вече бе започнало да се здрачава, Гюстав Хенк се отпрати към стария си приятел Йон Ричард, за да вземе пари назаем.

„Толкова лоша се оказа тази година за мен — размишляваше доктор Хенк, — толкова лоша. Здравето ми се разклати, да не кажа съсипа. Затова пък пациентите ми, обратно — почти всички оздравяха и ме посещават вече много рядко. Може би скоро ще умра. Жената също разбира това. Нали го забелязвам. А ако ми е съдено наистина да умра, то нека това стане поне преди края на януари, докато не е дошъл срокът за плащането на проклетата застраховка.“

Потънал в подобни мисли, доктор Хенк стигна до пресечката на улиците „Рейерингстатан“ и „Хамнгатан“. Когато стъпи на платното, за да продължи по „Рейерингстатан“, той се подхлъзна на заледен коловоз и падна. В същия миг откъм ъгъла стремително изскочи шейна. Кочияшът изруга и конят инстинктивно се метна встрани. Но плазът на шейната все пак задяна доктор Хенк и с нещо остро — гвоздей или бурма — закачи палтото му и откъсна голямо парче плат. Наоколо се струпа тълпа. Полицаят му помогна да се вдигне, някакво момиче го отърси от снега, а една стара дама тъй красноречиво плесна с ръце, като видя скъсаното палто, сякаш, ако можеше, веднага щеше да се захване да го кърпи. Кронпринцът, който случайно минаваше оттам, вдигна шапката на доктора и я наложи на главата му. Произшествието не би имало никакво значение, ако не беше палтото.

— Боже, как изглеждаш, Гюстав — възкликна Ричард, когато Хенк влезе в кантората му.

— Попаднах под шейна — обясни Хенк.

— Все на теб ще се случат такива неща — добродушно се разсмя Ричард. — Но не можеш да се прибереш у вас в този вид. Знаеш ли какво, я вземи моята шуба. А аз ще изпратя прислужника да ми донесе палтото.

— Благодаря — отвърна доктор Хенк.

И като зае от Ричард сто крони, прибави:

— Значи, чакаме те за вечеря.

Ричард бе ерген и по традиция прекарваше Бъдни вечер у семейство Хенк.

По обратния път Хенк бе обзет от чудесно настроение, в каквото отдавна не бе изпадал.

„Това се дължи на шубата — мислеше си той — и ако бях по-умен, отдавна щях да си купя кожено палто на изплащане. В него бих се чувствувал по-уверен, пък и хората биха се отнасяли към мен с по-голямо уважение. Защото на доктор, облечен в пухкава шуба, никой не ще дръзне да плати с такива жалки грошове, каквито обикновено получава докторът, облечен в просто палто с протрита яка. Жалко, че не съм се сетил досега за подобно нещо. Вече е твърде късно.“

Хенк крачеше през Кралския парк. Бе се стъмнило, отново валеше сняг и познатите, които срещаше по пътя, го отминаваха — шубата го правеше неузнаваем.

„Впрочем, кой знае дали е твърде късно? — продължаваше да разсъждава Хенк. — Още не съм стар и може би греша, като мисля, че дните ми са преброени. Беден съм като църковна мишка, но нали самият Йон Ричард забогатя съвсем неотдавна. Напоследък жена ми е студена и намусена. Но ако печелех повече и ако имах шуба, тя несъмнено пак би ме заобичала. Струва ми се, че започна да се държи по-благосклонно към Йон именно когато той се сдоби с шуба. Вярно, че като млада девойка не бе равнодушна към него. Но Йон никога не й направи предложение. Напротив, все й повтаряше, пък и на всички останали, че нямал да рискува да се ожени, докато не си осигурял най-малко десет хиляди годишно. А ето че аз рискувах. Елен беше бедно момиче и охотно ми даде ръката си. Не мисля, че бе кой знае колко влюбена в мен и надали бих я съблазнил, дори и да исках. А аз и не исках. Можех ли да мечтая за такава любов? Подобни неща си въобразявах само на шестнадесет години, когато за пръв път гледах «Фауст» с участието на Арнолдсон. И все пак убеден съм, че в първите

години след сватбата Елен ме обичаше. В това човек не се лъже. Че защо да не ме заобича отново? Отначало, като се оженихме, тя винаги бе язвителна с Йон. Но ето че той основа компания, започна понякога да ни кани на театър, купи си шуба. Затова е напълно естествено, че на Елен ѝ омръзна да бъде язвителна.“

Преди вечеря доктор Хенк трябваше да се отбие по работа на още няколко места. И едва в пет и половина, натоварен с пакети, той с мъка се добра до дома. Усещаше силна болка в лявото рамо. Само тя му напомняше за неприятния инцидент. Впрочем и шубата.

„Интересно, как ще реагира Елен, когато ме види в шуба“ — помисли си доктор Хенк.

В антрето бе съвсем тъмно. Тук палеха само когато докторът имаше приемен час.

„Чувам крачките ѝ в хола — сепна се той. — Стъпва леко като птичка. Странно, до ден-дневен сърцето ми замира, когато я чуя да ходи в съседната стая.“

Доктор Хенк не се излъга, че като види шубата, жена му ще го посрещне къде-къде по-приветливо. Тя се притисна към него в най-тъмното кътче на антрето, обгърна шията му, целуна го нежно и пламенно. После, като скри лице в яката на шубата, прошепна:

— Гюстав още не се е върнал.

— Не, той се върна — каза доктор Хенк с несигурен глас и нежно я помилва с двете си ръце по главичката. — Той се върна...

В кабинета на доктор Хенк бумтеше камината. На малката масичка бе сервирано уиски със сода.

Председателят на околийския съд Ричард се бе полуизлегнал, удобно изпънат в дълбокото кожено кресло, и пушеше пура. На самия крайчец на дивана се бе свил доктор Хенк. Вратата към стаята, където госпожа Хенк и децата палеха коледната елха, бе отворена.

По време на вечерята възрастните почти не продумаха. Единствено децата весело бърбеха в надпревара.

— Защо все мълчиш, стари друже — обади се Ричард. — Да не би да се замисли за скъсаното си палто?

— Не — отвърна доктор Хенк. — По-скоро за шубата.

И след няколко минути продължи:

— Мисля си и за нещо друго. Мисля си за това, че тази е последната Коледа, която посрещаме заедно. Аз съм лекар и знам, че

не ми остава да живея дълго. Сега съм абсолютно уверен в това. Ето защо искам да ти благодаря за добрината, която ти напоследък проявяваше към мен и жена ми...

— О, преувеличаваш — измърмори Ричард и сведе очи.

— Не, не преувеличавам — отвърна Хенк. — Искам също така да ти благодаря и за шубата. Тя ми подари последните щастливи минути в моя живот.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.